

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Oboer/12/2022
Identifikačné číslo spisu: 3197893710
Dátum vydania rozhodnutia: 19.12.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:3197893710.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čánadyovej v exekučnej veci oprávneného Ing. L. D., narodeného XX. P. XXXX, bytom XXX XX U. XXX, proti povinnému L. P., narodenému XX. P. XXXX, bytom Y. Y. XXXX/XX, XXX XX A., zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrej Jaroš, spol. s r.o., so sídlom Námestie sv. Anny 361/20, 911 01 Trenčín, IČO: 36 839 132, o vymoženie 1.602,04 eur s príslušenstvom, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5CoE/7/2021-180 z 25. augusta 2021, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Oprávnenému n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Napadnutým uznesením Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) potvrdil uznesenie Okresného súdu Trenčín (ďalej len „exekučný súd“) č. k. 23Er/627/1997-168 z 8. januára 2021 o zamietnutí návrhu povinného na zastavenie exekúcie.

2 V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd poukázal na to, že súd môže exekúciu zastaviť iba zo zákonných dôvodov podľa § 57 ods. 1 a 2 zákona SNR č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017, a to na návrh alebo aj bez návrhu. Ak zastavenie exekúcie navrhuje povinný, musí dôvod zastavenia vo svojom návrhu náležite osvedčiť. Po preskúmaní spisového materiálu a odvolania povinného dospel odvolací súd k záveru, že povinný netvrdil a nepreukázal žiadny zákonný dôvod, pre ktorý by mala byť predmetná exekúcia aspoň sčasti zastavená, a preto sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že návrh povinného na zastavenie exekúcie je nedôvodný. Povinný v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie len zopakoval, prečo by mala byť podľa neho exekúcia zastavená,

konkrétne poukázal na pochybenie súdneho exekútora, spočívajúce najmä v nehospodárnosti vedeného exekučného konania, v ktorom bol exekútor dlhodobo nečinný a exekúciu začal vykonávať po viac ako dvadsiatich rokoch, v dôsledku čoho úroky z omeškania viac ako 4-násobne prevýšili vymáhanú istinu, ako i v neuplatnení vymáhanej pohľadávky v dedičskom konaní po druhom povinnom (nebohom J. Q.), čo nemôže byť na ťarchu povinného. Odvolací súd poukázal na to, že žiadne z uvedených tvrdení povinného nepredstavuje zákonný dôvod pre zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku. Nečinnosť súdneho exekútora v exekučnom konaní môže byť porušením jeho zákonných povinností, za ktoré možno proti nemu viesť disciplinárne konanie. Nemôže však byť dôvodom pre odopretie výkonu práva oprávneného, a teda dôvodom pre zastavenie exekúcie, v ktorej má byť uspokojený nárok oprávneného. Ak povinný tvrdí, že dôsledkom nečinnosti súdneho exekútora mu vzrástli vymáhané úroky z omeškania, tak v podstate tvrdí, že existoval majetok, z ktorého bolo možné pri riadnom postupe súdneho exekútora vymôcť istinu vymáhanej pohľadávky, čím by sa skončilo jeho omeškanie s plnením istiny a úrok z omeškania by už ďalej nerástol. V takom prípade ale povinnému nič nebránilo v tom, aby vymáhanú pohľadávku sám zo svojho existujúceho majetku uspokojil a ukončil tak vlastné omeškanie a navyšovanie úrokov z omeškania. Navyšovanie úrokov z omeškania z vymáhanej istiny nemôže byť - podľa názoru odvolacieho súdu - dôsledkom nečinnosti súdneho exekútora, ale len dôsledkom omeškania samotného povinného so splnením jeho dlhu.

3 Pokiaľ ide o neuplatnenie vymáhanej pohľadávky v dedičskom konaní po pôvodnom povinnom 2/, odvolací súd poukázal na to, že prihlásenie pohľadávky do dedičstva a jej zaradenie do súpisu majetku a dlhov, nemá vplyv na existenciu pohľadávky, postavenie veriteľa, zodpovednosť dedičov za dlhy poručiteľa a ani na jej vymáhanie. Z hľadiska pomerov danej veci je významné, že dedičské konanie po povinnom 2/ (nebohom Antonovi Balážovi) bolo zastavené pre nemajetnosť uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 23D/70/2004 z 2. augusta 2004. V dôsledku uvedeného niet žiadnych dedičov, ktorí by v zmysle § 470 Občianskeho zákonníka zodpovedali za dlhy po menovanom povinnom 2/, a ktorí by sa ako právni nástupcovia povinného 2/ stali účastníkmi tohto exekučného konania. Z toho dôvodu exekučný súd uznesením č. k. 23Er/627/1997-80 zo dňa 31. mája 2018 vo výroku III. exekúciu voči povinnému 2/ Antonovi Balážovi zastavil a nepokračoval v nej s jeho dedičmi, keďže takých niet. Podľa názoru odvolacieho súdu, neprihlásenie pohľadávky oprávneného súdnym exekútorom do dedičského konania po zomrelom povinnom 2/ je bez akéhokolvek právneho významu a nemôže sa jednať o dôvod zastavenia exekúcie.

4 Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal povinný v zákonom stanovenej lehote dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f/ a 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Navrhoľ, aby dovolací súd podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu podľa § 450 CSP vrátil na ďalšie konanie.

5 Povinný (ďalej aj „dovolateľ“) namietal, že v konaní došlo k vade podľa § 420 písm. f/ CSP tým, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil konanie súdneho exekútora, ktorý bol v exekučnom konaní viac ako dvadsať rokov nečinný, čím sa disciplinárne previnil, čo bolo konštatované aj vo vyjadrení Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. V dôsledku tejto jeho nečinnosti povinnému neúmerne vzrástli úroky vymáhanej pohľadávky, resp. tieto sa stali pre povinného neúmerne vysoké a likvidačné, čo je o. i. v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vyslovil, že právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní. Podľa názoru dovolateľa sú splnené predpoklady pre zastavenie exekúcie z dôvodu podľa § 57 ods. 1 písm. l/ Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.03.2017, keďže výkon rozhodnutia je v rozpore s verejným poriadkom. Ďalej poukázal na to, že istina pohľadávky je už splatená a povinný aktuálne zrážkami z dôchodku spláca príslušenstvo, ktoré by - v prípade ak by si exekútor plnil svoje povinnosti riadne a včas - nemuselo byť až tak enormne a likvidačne vysoké. Pochybenie súdneho exekútora, ktorý začal s výkonom exekúcie až po dvadsiatich rokoch od vydania poverenia na vykonanie exekúcie, povinného neúnosne finančne zaťažuje, a to aj vzhľadom na jeho zlý zdravotný stav. Zrážky z jeho dôchodku sú podľa názoru dovolateľa nespravodlivé, likvidačné a v priamom rozpore s dobrými mravmi. Namietal tiež, že nezastavením exekúcie by došlo k neúmernému obohateniu oprávneného a

súdneho exekútora a zároveň k bezdôvodnému poškodeniu povinného, ktoré by pre neho predstavovalo obzvlášť nepriaznivú ujmu. Konanie exekútora, ako aj výška pohľadávky s príslušenstvom sú v rozpore s princípom právnej istoty. Okrem toho bol porušený aj princíp ochrany a obrany povinného v exekučnom konaní, keďže dovolateľ, ktorý (v dôsledku neplnenia povinností súdnym exekútorom) o exekúcii nemal vedomosť, nemohol využívať svoje práva vyplývajúce z postavenia povinného v exekučnom konaní. Zdôraznil tiež, že nebol jediným povinným, ale popri ňom bol solidárnym dlžníkom aj nebohý pán Anton Baláž. Napriek tomu si exekútor vymáhanú pohľadávku neuplatnil v dedičskom konaní, čo opäť nemôže byť na ťarchu dovolateľa. Z vyššie uvedeného podľa názoru dovolateľa vyplýva, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže odvolací súd prostredníctvom nesprávneho procesného postupu dospel k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci, keď ani len sčasti nezastavil exekúciu voči povinnému. Zároveň dovolateľ sformuloval právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená: „Aký vplyv má závažné disciplinárne previnenie súdneho exekútora (dlhodobá nečinnosť), ktoré bolo skonštatované aj Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a jej následné zastavenie?“ Namietal, že odvolací súd predmetnú právnu otázku nesprávne právne posúdil, keď uviedol, že samotným pochybením súdneho exekútora nie sú dané dôvody pre vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a jej následné zastavenie.

6 Vyjadrenie k dovolaniu nebolo podané.

7 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal včas účastník exekučného konania (povinný), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, po preskúmaní veci bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

8 Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

9 Podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.

10 Novela Exekučného poriadku vykonaná zákonom č. 2/2017 Z. z. modifikovala spôsobilý predmet dovolania ako jednej z objektívnych podmienok jeho prípustnosti tak, že vylúčila prípustnosť dovolania voči uzneseniam vydaným v exekučnom konaní. V prechodných ustanoveniach § 243h ods. 1 síce stanovila, že ak § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017, avšak vo vzťahu k opravným konaniam, a teda ani k dovolaciemu konaniu, uvedená novela Exekučného poriadku neurčila žiadne pravidlo. Je preto potrebné vychádzať z princípu jej okamžitej aplikability.

11 V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že dovolacie konanie bolo začaté dorúčením dovolania exekučnému súdu dňa 10. novembra 2021, teda za účinnosti novej právnej úpravy, zavedenej novelou Exekučného poriadku vykonanou zákonom č. 2/2017 Z. z. Ak by sa prípustnosť dovolania posudzovala výlučne len podľa nej a podľa okamihu začatia dovolacieho konania, bolo by dovolanie bez ďalšieho neprípustné. Avšak vzhľadom na povinnosť ústavne konformného výkladu, a teda vzhľadom na rešpektovanie ústavných princípov dôvery v platné právo a legitímneho očakávania, ako aj dôvery v správnosť aktov orgánov verejnej moci, vrátane v nich obsiahnutého poučenia o možnosti opravných prostriedkov, dovolací súd - pri riešení tejto otázky - považoval za správne, aby sa prípustnosť dovolania posudzovala podľa právnej úpravy platnej v čase vydania dovolaním napadnutého rozhodnutia (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6ECdo/15/2017 z 27. septembra 2017, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2018 ako R 24/2018).

12 Z obsahu spisu vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo v rámci exekučného konania vydané už za účinnosti novej právnej úpravy dňa 25. augusta 2021. S poukazom na uvedené bolo preto na

predmetné dovolacie konanie potrebné aplikovať právnu úpravu Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, ktorá prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní vylúčila. Dovolanie povinného proti uzneseniu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie exekučného súdu o zamietnutí návrhu povinného na zastavenie exekúcie, je bez ďalšieho procesne neprípustné.

13 Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené, dovolanie povinného podľa § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

14 V dovolacom konaní úspešnému oprávnenému vznikol voči povinnému nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu oprávnenému v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd v súlade s článkom 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, oprávnenému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj R 72/2018).

15 Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.